

LIBRIS

We know
books

CĂLIN PINTEA

Flori de dor

Credit foto copertă: © iStock.com/Matt_Gibson;
© iStock.com/MariaArefyeva

© 2025 by Editura Lebăda Neagră

Această carte este protejată de legile copyrightului. Reproducerea, multiplicarea, punerea la dispoziția publică, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea deținătorului copyrightului constituie încălcări legislative cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legile în vigoare.

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră
Iași, Str. Plopii fără Soț, nr. 45, 700273

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PINTEA, CĂLIN

Flori de dor / Călin Pinte. - Iași: Lebăda Neagră, 2025
ISBN 978-630-330-155-6

821.135.1

Lebăda Neagră
Iași, 2025

Cuprins

<i>Prefață</i> (de Adrian Christescu)	5
Capitolul 1. Corole de dor	11
<i>Dor de Noica</i>	11
<i>Cu foc, vrajă și esențe...</i>	13
<i>O rază dintr-un colț de Cer</i>	42
Capitolul 2. Șoapte pe ram	67
<i>Book N' Roses</i>	67
<i>Dragă Janis</i>	105
<i>Dor de Freddie</i>	126
Capitolul 3. Stamine și spini	153
<i>Dor de casă</i>	153
<i>Dor de iarnă</i>	175
<i>La poarta Regelui Soare</i>	226
Capitolul 4. Miresme și flori	241
<i>Întâlnirea de la ora 25</i>	241
<i>La Fântâna Albă</i>	276
<i>Zâmbet de cormoran</i>	303
Capitolul 5. Flori din poiana Cuvântului	319
<i>Cum am devenit ghelasian...</i>	319
<i>Prima mea icoană</i>	365
<i>Ce este iubirea, Părinte Steinhardt?</i>	401

practicate cu osârdie schimbă încet – aproape insesizabil, dar schimbă – lumea din jurul său, făcând-o mai bună și mai frumoasă.

Iar asta este lumea lui Călin Pinte! O lume în care putem avea acces doar citindu-i poveștile.

Adrian Christescu

CAPITOLUL 1

Corole de dor

Dor de Noica

*4 decembrie 2024,
la... câțiva ani de la despărțirea
de Constantin Noica...*

NOI CARE vă împărtășim visele...
NOI CARE cutreierăm „între suflet și spirit”...
NOI CARE privim cerul prin vitraliile inimii...
NOI CARE credem în „...creație și frumos”...
NOI CARE invocăm puterea cuvântului...
NOI CARE știm că „...e cu puțință ceva nou”...
NOI CARE am deprins dialogul cu sinele...
NOI CARE „suntem aici, suntem de față”...
NOI CARE iubim Pălănișul *nostru*...
NOI CARE încercăm să ținem un „jurnal de idei”...
NOI CARE suntem însetați de albastru...
NOI CARE „ne rugăm pentru fratele Alexandru”...
NOI CARE uneori reușim să pictăm un petic de cer...
NOI CARE avem „sentimentul românesc al ființei”...
NOI CARE vibrăm în fața florilor de cireș...
NOI CARE citim cu nesaț „pagini despre sufletul românesc”...
NOI CARE dansăm cu fluturii scânteietori...

NOI CARE ne stămpărăm setea din „isvoare de filosofie”...

NOI CARE pasăre-de-cuvânt adăpostim...

NOI CARE ne hrănim cu „...bunătatea timpului nostru”...

NOI CARE știm că sunteți *aici*, nu *acolo*...

NOI CARE avem o sumedenie de „povestiri despre om”...

NOI CARE chiar vă iubim...

NOI CARE căutăm în cărți... aripi, „spirit la cumpătul vremii”, iubire necondiționată, „devenire întru ființă”, mesaje jungheate de lumină, „bucurii simple”, înveșnicire, „înțelesul dragostei de oameni și lucruri”, tovărășie către poiana viselor și încă multe alte „trepte ale realului”, ne trezim rostind numele dumneavoastră și... ne este tare, tare dor...

Cu foc, vrajă și esențe...

Oiubesc. Doamne... doar tu știi cât de mult o iubesc. Toate potecile gândurilor mele duc spre ea și toate sunt presărate cu flori. Mă sălășluiește în fiecare clipă, risipind cu gingășie zeei falși ai viselor mele. Știu că ar trebui să-i descriu focul care mă arde, dar... mă pierd cu firea atunci când o privesc. Caut cuvinte potrivite, dar degeaba, pentru că zâmbetul ochilor ei plecați undeva departe îmi pecetluiește buzele, gonindu-mi orice descătușare. O, dacă ar putea privi printre petalele gândurilor mele și ar putea citi tot ce este „înainte de limbaj”...

Închid ochii, o văd, o simt. Mă las pradă frumuseții gândurilor abia îmbobocite și-n ele o sorb cu voluptate, visând la acel surâs miraculos care îi preschimbă pe critici în poeți. Sunt clipe magice, în care simt că aș putea plonja cu ea într-un abis complet necunoscut, lipiți unul de altul, ca doi copii aflați la poarta unui ținut vrăjit.

O iubesc. Da, da, o iubesc. Chiar dacă o fi să rămână pe veci secretul meu. Știu că dragostea e făcută pentru a fi exprimată, dar câteodată doar în taină își face cuib.

Simt că mă zăpăcesc atunci când mă gândesc la ea, însă nu-mi pasă, pentru că și naufragiul îmi e dulce în această mare. De-ar fi posibil, aș preschimba toate minunile din lume pentru o singură mângâiere a cuvântului *alint*. Oare aș putea trece hotarul ce ne desparte, ca să mă apropiu de tainicul sipet?

Nu-mi este ușor să domolesc febrilitatea degetelor, mai vii ca viața însăși. Mi-e foame de iubire. Mi-e sete de șoaptele care se scurg pe tâmpile și rătăcesc pe umeri goi. Mi-e dor să aud acel suspin nepământean de tandru, atunci când Divinul se împletește cu jarul omenesc. Mi-e dor. Mi-e tare, tare dor.

Încerc să fug de ispita dulce, însă... degeaba. De câte ori mă-ncumet să frâng dorințele cumva, ea îmi apare în gând tulburător de vie, angelică, sublimă. Fără îndoială a fost zămislită dintr-o rază de lumină, pe care nu o tulbură zădărniciile lumefști.

Am căutat adânc în mine: tot ce mă încânta odată acum mă adumbrește. Eram un spirit liber până mi-a apărut în drum și rar cruțam dezmățul când mă risipeam în vreun vârtej. Acum, ca prin minune, m-am pomenit în fața unei muze pe care n-aș fi bănuț-o în lumea mea.

Știu că nu merit aceste momente de înălțare, dar, spre norocul meu, Cel ce a redefinit iubirea s-a hotărât să mă smulgă din zbaterea mea deșartă, aducând în preajma mea deplina voluptate, însă cu prețul unei zbateri fără de egal.

Unii își strigă dragostea, alții o cântă. Cum dansul penelului îmi înlocuiește vorbele, eu pictez. E singurul mod în care îmi pot dezvălui iubirea. Las culorile să spună totul. S-o facă mai bine decât glasul meu cel gățuit. O, Doamne, Tu cel cu andrelele iubirii, ajută-mă să ating un colț de cer... cu foc, vrajă și esențe...

*

Ultimul lucru pe care mi-l doream era să fac portretul cuiva. Lucram îndârjit la schițele Bătăliei de la Anghiari, pentru Marea Sală a guvernului florentin, iar timpul scurt convenit cu reprezentanții Cancelariei abia îmi îngăduia noaptea câteva ore de somn. În ciuda zbuciumului meu evident, Agostino Vespucci, oficialul care îmi înlesnise lucrarea, insista de multă vreme să fac portretul soției unui prieten al său, Francesco del Giocondo, un bogat neguțator de mătase. Acesta achiziționase de curând o casă și dorea neapărat un tablou cu cea de-a treia sa nevastă care de curând adusese pe lume un prunc pe nume Andrea. Adevărul este că îi eram dator lui Agostino, pentru că, fără mijlocirea sa, gonfalonierul Piero Soderini, conducătorul suprem al Republicii, nu mi-ar fi dat șansa de a lucra în fresco, la loc de cinste, victoria glorioasei armate florentine asupra oștilor conduse de Filippo Visconti, ducele Lombardiei. Unde mai pui că trebuia neapărat să îl înfrunt la scenă deschisă pe tinerelul ăla îngâmfat care primise pentru zugrăvit peretele opus, cum îl cheamă oare? Parcă Buonarroti... Michelangelo, dacă nu greșesc.

Cum, necum, când l-am văzut pe protectorul meu în ușa atelierului de lucru din strada Martelli, situat la o aruncătură de băț de Palazzo Medici, am știut că îmi va fi greu să îl refuz din nou. Ce mai tura-vura, nu m-a slăbit cu argumentele sale, iar până la urmă mi-a smuls promisiunea că îl voi însoți neîntârziat la casa comanditarului, unde urma să îi cunosc soția și să stabilesc detaliile înțelegerii. Așadar, i-am dat sarcină ucenicului meu, Giovanni Boltraffio, să curețe pensulele și paleta unde împrieteneam culorile, apoi

am pornit resemnat către Ponte Vecchio, unde pe malul râului Arno era locuința celui care urma să aibă parte de un refuz politic ori măcar de o amânare pe durată nedeterminată.

Ziua era cețoasă și liniștită, inundată de o lumină palidă parcă izvorâtă din pământ. Un soare trist, albinos se strecura slugarnic printre chiparoși, încercând zadarnic să se agațe de refectoriul Mănăstirii Santa Maria delle Grazie. Răvășite de vânt, frunzele se înfruptau din înaltul cerului, apoi, istovite de efort, se prăvăleau cu ochii închiși către pământul care tocmai le respinsese.

După nenumărate opinteli prin drumul schilodit de hârtoape, am ajuns în sfârșit la casa negustorului. Clădirea ce se ascundea după o boltă din ghirlande gingașe de iepură, al căror verde crud luminat de sângeriul rodiilor din glastră contrasta evident cu cenușiul de cârțiță prăvălit de bidinelele zugravilor pe locuințele alăturate, arăta fără putință de tăgadă că ne aștepta un om cu un trai îmbelșugat. Ne-a pofțit în pavilionul din grădină, unde pe o masă stăteau la sfat de taină un șerbet de trandafiri, cu o trufă din pulpă de nuci, hmmm... foarte ispititoare.

— Bine ați venit în umila mea casă, messer Leonardo. Prezența dumneavoastră ne face o cinste nemăsurată. Vă rog să luați loc, mă duc să pregătesc cele necesare pentru a vă ospăta așa cum se cuvine.

Recunosc, nu mi-a plăcut deloc precupețul: avea fața gălbejită ca un pergament și turuia întruna. Abia de l-am putut întrerupe în câteva rânduri, cu mare greutate: se vedea lesne că nu își amănase limba la jidan, după cum spun cei de prin Lombardia. Asta mai lipsea, să lucrez pentru un pisălog ca asta. Cine știe? Poate mă blagoslovea și

cu indicații despre cum trebuie să îmi aștern culorile pe pânză. S-a auzit până în Calabria că Isabella d'Este îl chinuise pe bietul Perugino cu nu mai puțin de 53 de scrisori agasante, încercând să își impună gusturile în ceea ce privește conținutul și coloristica tabloului „Lupta dintre iubire și castitate”, pe care i-l comandase. Precis că dacă mă hazardam să intru în această aventură, același lucru urma să mi se întâmple și mie.

Ei bine, m-am scuzat cât am putut de bine, argumentând că lucrarea din Palazzo Vecchio nu îmi îngăduia niciun răgaz pentru o altă lucrare, dar cine știe, poate în viitor, când lucrurile se vor mai liniști, vom putea relua discuțiile despre portret.

— Ehe, nu te lași deloc, messere, a oftat Francesco, ridicând un pocal cu vin de Trebbiano d'Abruzzo și îndemnându-ne din sprânceană să ne aplecăm spre bolul cu prune uscate. Dacă așa stau lucrurile, nu mai insist, dar înainte de a pleca, aș vrea să o cunoști pe soția mea. Te rog, însoțește-mă până la terasa din spatele casei, unde lucrează de obicei în amurg.

L-am urmat, ce puteam face? În logia acoperită cu iederă înmiresmată, pe alocuri discret săgetată de umbrele dințate ale clădirilor din jur, o siluetă care se împletea cu ultimele mângâieri ale soarelui așeza firele de urzeală într-un gherghel.

— Signora, ți-l prezint pe maestrul Leonardo da Vinci. Da, este chiar el în carne și oase. Nădăjduiesc din suflet ca în viitor, poate chiar la anul, să găsească timp pentru a-ți realiza portretul. N-am reușit să-i smulg nici măcar o promisiune vagă, așa că te las pe tine să încerci. Eu mă duc să îi țin companie celuiilalt oaspete, seniorului Agostino.

Ea m-a privit cu ochi prelungi și umezi, apoi, fără să rostească măcar vreun cuvânt, a potrivit la locul ei perna unui jilț înveșmântat cu piele de Cordoba. Dacă este adevărat că păsările cerului sunt îngeri trimiși ca să ne mângâie sufletul, atunci fără îndoială există heruvimi care iau chip de femeie pentru a ne apropia de albastrul cerului.

M-am oprit pe ultima treaptă a terasei și am privit în jur, lăsându-mă cuprins de parfumul amețitor al tuberodelor din ogradă. Văzându-mă ușor pierdut, o creangă de rozmarin m-a cuprins ușurel de umeri, liniștindu-mă cu moliciunea sa. Oare în ce loc era mai potrivit să mă așez? În cerdacul răcoros, unde împletitura de stuc auriu a tavanului veghea discret polița din colț cu scoica pentru agheasmă, ori în grădină, acel petec de pajiște smălțuit cu flori, unde doar rândunelele mai săgetau din când în când tihna văzduhului?

— Pot să vă servesc cu o felie de berlingozzo, plăcinta cu dovleac specialitatea casei? Încă e caldă, am scos-o din cuptor acum câteva minute.

Am încuviințat din cap și m-am așezat molatec la masă, învins de un surâs răpitor, cum nu mai văzusem altul. Ce alte arme or mai fi având femeile, aceste mistere de nepătruns ale înțelegerii și trăirilor mele?

În timp ce gustam din delicatasa culinară, mi-am iscodit gazda cu coada ochiului, înțelegând cumva din care pricini inima începuse să-mi bată cu putere: candoarea ei departe de trufia frumoaselor florentine, cupaj desăvârșit de grație și virtute, aducea în jur petale de lumină. Departe de a umbla mândră ca o păuniță, părea să lunece pe dușumea ca raza de soare în luciul mării, atunci când soarele se pregătește de culcare. Părul zăgăzuit pe frunte de feroniera

decojea întrucâtva taina ochilor adăpostiți după ramul mă-tăsos al genelor. Era înveșmântată cu o mantie de stofă liliachie, brodată cu frunze de ferigă din fir aurit. Mâneca rochiei, tivită cu mărgele cât lacrima de porumbiță, lăsa la vedere ferestrele franțuzești, niște cute deschise prin care își prăvălea lucirea albul strălucitor de Damasc. Gulerul din catifea verde ca armura șopârlei, presărat cu irișii ferme-cătorului Levant, era mărginit de o blăniță din hermină, leagăn dulce pentru broșa cu un scarabeu de argint. Finele veșminte erau întregite de o pereche de conduri albi, cu catarama parcă prea grele pentru alunecarea de lebadă mă-iastră. Ce ținută fină, ce dovadă fără de tăgadă că o femeie poate fi nobilă, fără podoabe ori bijuterii scânteietoare.

Am vorbit destul de puțin atunci, mai mult despre premiera piesei *Fabula di Cefalo* a lui Correggio, care făcuse multă vâlvă în *Firenze la Bella*, însă la plecare m-a întrebat ușor nerăbdătoare:

— Spuneți-mi, vă rog, cum e lucrarea lui Michelangelo din Sala Consiliului? Este adevărat că i s-a găsit loc pe un perete opus celui destinat lucrării domniei-voastre?

M-am cam strâmbat:

— Din păcate, așa este, signora. Am primit asigurări că voi decora singur încăperea, dar... În sfârșit, încerc să-mi duc la bun sfârșit însărcinarea.

— Lumea spune că o asemenea confruntare artistică nu s-a mai pomenit în istoria orașului.

— Nu? Dacă așa zice lumea...

— Se mai aude că meșterul Buonarroti așterne o pagină din istoria războiului cu Pisa, când într-o zi de vară dogoritoare oștenii florentini sunt surprinși îmbăindu-se în Arno. Cică ar fi fost expuse săptămâna trecută vreo câteva

cartoane cu scaldători, o revărsare de trupuri musculoase greu de imaginat.

— Așa o fi. Rămâne de văzut dacă sculptorașul ăsta știe să mânuiască și penelul. Una e să dai cu dalta și ciocanul, răspândind un praf care face să nu se mai vadă campanila de marmură albă a lui Giotto, alta e să așterni vopselurile astfel încât caii să pară că vor sări de pe perete.

— Din câte înțeleg, duelul acesta este cu adevărat provocarea momentului.

— Nu neapărat. Fiecare artist se străduiește să dea măsura inspirației sale.

— Totuși, simt în vorbele ce le roștiți un anumit fel de încrâncenare care pare să pună stavilă oricărui alt proiect artistic.

— Cătuși de puțin. Iscusița adevărată o dovedești atunci când faci să rodească mai multe lucruri deodată.

— Adevărat?

— Ca lucirea zorilor.

— Asta înseamnă că... măcar teoretic, vă puteți împărți și la alte lucrări?

— Hm, da.

— Chiar la un portret, eventual?

— Firește. Aoleu, signora, abia acum îmi dau seama cum m-a furat discuția și ce vorbe mi-au scăpat. Am măcar o scuză: în fața unui asemenea surâs, cine ar mai putea gândi lucid?

— Înseamnă că pot spera ca până la sfârșitul anului să începeți o anumită lucrare la care mă gândesc?

— Mult mai curând dacă voiți.

— Luna aceasta cumva?

— Chiar mâine, dacă e potrivit ziua.

— O alegere mai bună nu ar fi cu puțință și... nici nu știți cât mă îndatorați. Voi număra clipele până atunci.

— Prea bine. Vă aștept la atelierul meu aflat sub oblăduirea matematicianului Piero di Braccio Martelli, pe care îl știe toată lumea din oraș. Acum îngăduiți-mi să mă retrag.

Tulburat cum n-am mai fost vreodată, am ales să-mi limpezesc gândurile în vârful colinei Poggio al Pino, printre pinii negri care lăcrimau rășină. Seara își croșeta mantia, dezvăluind un cer tulbure, tăiat cu jungherul pe alocuri, abia cât să se reverse peste oraș vreo câteva zvonuri de lumină. Întunericul încă străveziu părea să dosească până și umbra zilei, ferecând-o în spatele obloanelor învelite în pânză ceruită, pavăză sigură pentru zăpușeala întărită. Vântul scheuna printre zdrențele frunzișului uscat, părând la fel de confuz ca mine. Oare ce mi se întâmplase? Născut dintr-un vuiet ciudat de contradicții și conflicte, ajunsese în sfârșit să mă transform într-o mare liniștită, până când... un zâmbet amețitor m-a smuls din împietrirea mea. Eu, un rebel cu neputință de domesticit, uitasem liniștea care este mai tare ca furtuna. Toată viața fusesem obsedat de căutarea răspunsurilor ultime, iar în acel nou început răvășitor, despre care nu bănuisem nimic, de bună seamă, gustam amarul neputinței mele. De unde să fi știut atunci că o voi iubi cu fiecare fibră a vieții mele și voi urî toate clipele care urmau să ne despartă?

Noaptea a trecut greu, pentru că trupul meu încordat se transformase într-un ocean de așteptare. Când până la urmă, printre pâclele dimineții în care se înfășurase soarele,